

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра ортопедичної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ
ЛІКАРСЬКОЇ ПРАКТИКИ В ОРТОПЕДИЧНІЙ СТОМАТОЛОГІЇ**

Рівень вищої: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна: «Стоматологія»

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вчену Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

Завідувач кафедри ортопедичної стоматології д.мед.н., професор Рожко П.Д., доцент, к.мед.н. Шахновський І.В., асистент Чередниченко А.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ортопедичної стоматології
Протокол № 1 від « 26 ». серпня 2024 р.

Завідувач кафедри Павло РОЖКО

Погоджено із гарантом ОПП Анатолій ГУЛЮК

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з стоматологічних дисциплін ОНМедУ .

Протокол № 1 від « 30 ». серпня 2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з стоматологічних дисциплін ОНМедУ

 Володимир КРИКЛЯС

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри ортопедичної
стоматології та офтальмології
Протокол № 1 від « 02 » 09 2024 р.

Завідувач кафедри Володимир Рожко викон!
(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № від « » 20 р.

Завідувач кафедри _____
(підпись) _____ (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис виробничої практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика виробничої практики
Загальна кількість: Кредитів: 1,3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	<i>Денна форма навчання</i> <i>Обов'язкова освітня компонента</i>
Годин: 39	Спеціальність 221 «Стоматологія»	<i>Рік підготовки4</i> <i>СеместрVIII</i>
	Рівень вищої освіти Другий (магістерський)	<i>Лекції (0год.)</i> <i>Семінарські (0год.)</i> <i>Практичні (18год.)</i> <i>Лабораторні (0 год.)</i> <i>Самостійна робота (21год.)</i> <i>у т. ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i> <i>Форма підсумкового контролю -КП</i>

2. Мета та завдання виробничої практики — компетентності, програмні результати навчання

Мета практики є досягнення цілей, що встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за спеціальністю «Стоматологія» та є основою для побудови змісту даного курсу. Опис цілей сформульовано через вміння у вигляді цільових завдань. На підставі кінцевих цілей, сформульовані конкретні цілі у вигляді певних умінь, цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни.

Завдання: навчити здобувачів вищої освіти проводити обстеження пацієнтів в клінічному кабінеті з використанням стоматологічного обладнання та інструментарію; навчити здобувачів аналізувати діагностичні моделі пацієнтів з різними видами патології зубошлепного апарату; на основі клінічного мислення вибирати методи відновлення дефектів зубів та зубних рядів; навчити здобувачів виконувати практичні навички під час клінічного прийому пацієнтів з різними дефектами зубошлепного апарату; навчити здобувачів вирішувати ситуаційні задачі, що мають клінічне спрямування.

Процес проходження практики спрямований на формування елементів таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія», у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

Загальних (ЗК):

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК6. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність працювати в команді.

Спеціальних (СК):

СК1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.

СК2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

СК3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

СК4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дісти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

СК8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

СК9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2)

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за переліком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрутованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'ективних і об'ективних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН 7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

ПРН 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрутованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрутованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 14. Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів та комп'ютерних інформаційних технологій.

ПРН 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 17. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.

ПРН19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

У результаті проходження практики здобувач вищої освіти повинен:

• **Знати:** структуру і функції ортопедичного відділення та зуботехнічної лабораторії. Правила заповнення медичної документації. Етіологію, патогенез, клініку, діагностику, диференційну діагностику, ортопедичне лікування. Клініко-лабораторні етапи виготовлення різних видів незнімних, знімних протезів.

• **Вміти:**

Основними завданнями проходження практики є: навчити здобувачів проводити обстеження пацієнтів в клінічному кабінеті з використанням стоматологічного обладнання та інструментарію; навчити здобувачів аналізувати діагностичні моделі пацієнтів з різними видами патології зубошлепного апарату; на основі клінічного мислення вибирати методи відновлення дефектів зубів та зубних рядів; навчити здобувачів виконувати практичні навички під час клінічного прийому пацієнтів з різними дефектами зубошлепного апарату; навчити здобувачів вирішувати ситуаційні задачі, що мають клінічне спрямування.

3. Зміст практики

Тема № 1 Знайомство з клінікою ортопедичної стоматології. Знайомство з зуботехнічною лабораторією.

Знайомство з клінікою ортопедичної стоматології. Вимоги до стоматологічного кабінету. Документація ортопедичного кабінету. Правила її заповнення. Інструменти та матеріали, що застосовуються в клініці ортопедичної стоматології. Методи асептики та антисептики в стоматологічному кабінеті. Знайомство з зуботехнічною лабораторією. Спеціальні приміщення зуботехнічної лабораторії (гіпсовочна, полірувальна, літійна кімнати). Устаткування зуботехнічної лабораторії. Основні положення техніки безпеки.

Тема № 2. Обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології. Клінічні та додаткові (спеціальні) методи обстеження. Попередній та остаточний діагноз.

Алгоритм обстеження пацієнта в ортопедичній стоматології.

Основні клінічні методи обстеження стоматологічних хворих. Функціональні та графічні методи дослідження ЧЛО. Лабораторно-інструментальні методи дослідження ЩЛД. Метод опису прицільної рентгенограми. Види уражень зубо-щелепної системи, які підлягають ортопедичному лікуванню. Особливості діагнозу у клініці ортопедичної стоматології. Складання плану ортопедичного лікування та вивчення методів підготовки хвого до протезування. Правила заповнення історії хвороби. Критерії оцінки якості, ортопедичних конструкцій.

Тема № 3. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення різних видів незнімних протезів.

Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення вкладок. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення штифтових конструкцій. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення штампованих металової, пластмасової та комбінованої коронок. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолітих, металопластмасових та металокерамічних коронок. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення штампованих мостоподібних протезів. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолітих, металопластмасових та металокерамічних мостоподібних протезів.

Тема № 4. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення різних видів часткових знімних протезів.

Показання та вибір конструкції часткових знімних протезів. Вибір опорних зубів. Методи фіксації часткових знімних протезів. Клініко-лабораторні етапи виготовлення часткових знімних пластинкових протезів. Клініко-лабораторні етапи виготовлення бюгельних протезів. Клініко-лабораторні етапи виготовлення безакрилових часткових знімних пластинкових протезів. Клініко-лабораторні етапи виготовлення знімних протезів з замковими кріпленнями. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення імедіат-протезів. Методи полагодження часткових знімних протезів.

Тема № 5. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів. Вплив базисів пластиночних протезів на тканини порожнини рота.

Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів. Методи виготовлення повних знімних протезів. Поняття фіксації, стабілізації та рівноваги ПЗП. Методи фіксації (механічні біомеханічні, фізичні та біофізичні) ПЗП. Принципи корекції. Методи лагодження ПЗП. Причини поломки ПЗП. Етіологія, клініка захворювань слизової оболонки порожнини рота, що виникають під впливом знімних протезів, класифікації протезних стоматитів Василенко З.С. та Гаврилова Є.Г. Принципи диференціальної діагностики та лікування захворювань слизової оболонки ротової порожнини, що виникають під впливом повних знімних протезів.

4. Структура практики

Тема	Всього	Практичні заняття	СРЗ
Тема № 1 Знайомство з клінікою ортопедичної стоматології. Знайомство з зуботехнічною лабораторією.	6	2	4
Тема № 2. Обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології. Клінічні та додаткові (спеціальні) методи обстеження. Попередній та остаточний діагноз.	8	4	4
Тема № 3. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення різних видів незнімних протезів.	8	4	4
Тема № 4. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення різних видів часткових знімних протезів.	8	4	4
Тема № 5. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів. Вплив базисів пластиночних протезів на тканини порожнини рота.	8	4	4
КПІ	1		1
Всього	39	18	21

5. Теми лекційних/семінарських/практичних/лабораторних занять**5.1. Теми лекційних занять**

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№ Теми	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема № 1 Знайомство з клінікою ортопедичної стоматології. Знайомство з зуботехнічною лабораторією.	2

2.	Тема № 2. Обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології. Клінічні та додаткові (спеціальні) методи обстеження. Попередній та остаточний діагноз.	4
3.	Тема № 3. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення різних видів незнімних протезів.	4
4.	Тема № 4. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення різних видів часткових знімних протезів.	4
5.	Тема № 5. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів. Вплив базисів пластиночних протезів на тканини порожнини рота.	4
Всього		18

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до практичного заняття Тема № 1 Знайомство з клінікою ортопедичної стоматології. Знайомство з зуботехнічною лабораторією.	4
2.	Підготовка до практичного заняття Тема № 2. Обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології. Клінічні та додаткові (спеціальні) методи обстеження. Попередній та остаточний діагноз.	4
3.	Підготовка до практичного заняття Тема № 3. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення різних видів незнімних протезів.	4
4.	Підготовка до практичного заняття Тема № 4. Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення різних видів часткових знімних протезів.	4
5.	Підготовка до практичного заняття Тема № 5. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів. Вплив базисів пластиночних протезів на тканини порожнини рота.	4
6.	Підготовка до КПІ	1
Всього		21

7. Методи навчання

Практичні заняття: ґрунтуються на попередньо підготовленому методичному матеріалі — наборі завдань різної складності для виконання їх здобувачами вищої освіти на занятті, засобах діагностики. Включає проведення контролю знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участі здобувачів вищої освіти, виконання завдань з їхнім обговоренням.

Самостійна робота: опрацювання навчального матеріалу, підготовка до практичних занять. Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т. ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, оцінювання доповідей та уміння формулювати і відстоювати свою позицію, оцінювання активності на занятті, оцінювання виконання практичних навичок. На останньому занятті навчального року розраховується поточна

успішність — середній поточний бал (середнє арифметичне всіх поточних оцінок за традиційною шкалою, округлене до двох знаків після коми).

Підсумковий контроль: КП.

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті : усне опитування, оцінювання доповідей та уміння формулювати і відстоювати свою позицію, оцінювання активності на занятті, оцінювання виконання практичних навичок.

Критерії оцінювання на практичному занятті за національною шкалою:

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
Добре «4»	Здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок.
Задовільно «3»	Здобувач загалом опанував теоретичні знання навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, путає поняття, додаткові питання викликають у студента невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок
Незадовільно «2»	Здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

До КП допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Оцінювання результатів практики здобувачів під час підсумкового контролю – комплексного практичного іспиту(КП).

Методика проведення підсумкового контролю у формі КП є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм. Кількість практичних навичок, які виносяться на КП, відповідає кількості профілів виробничої практики на відповідному курсі за відповідною ОПП .

Оцінювання здобувача проводиться за чек-листом. Під час КП, здобувач отримує білет, а екзаменатори використовують чек - лист до відповідного білету з еталонними відповідями та визначають, які обов'язкові складові відповіді було виконано або не виконано здобувачем.

Кожному пункту алгоритму, залежно від складності, присвоюється певна кількість балів. Питома вага (кількість балів) кожного пункту може бути різною - залежно від кількості пунктів та складності виконання конкретного пункту. Деякі сценарії можуть мати критичні точки, при невиконанні яких завдання вважається невиконаним. При формуванні пунктів чек-листу повинні бути виключені двоякість розуміння.

При виконанні здобувачем певних дій, він може отримати "мінус бали", а саме:

№	Критерій оцінювання	Бал
1.	Нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
2.	Друга нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
3.	Третя нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	-5
4.	Четверта нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
5.	Більше 4-х нерегламентованих дій	- 20
6.	Небезпечна дія (яка неминуче приведе до погіршення стану пацієнта)	- 20
7.	Неприпустима поведінка	- 20
8.	Пошкодження сімуляційного обладнання або інвентаря	- 20

Максимальна оцінка за виконання завдання на одній станції становить 100 балів. КПІ вважається складеним, якщо здобувач набрав не менше 60% від максимальної кількості балів на кожній станції.

Загальна оцінка за КПІ складається як середньо арифметична всіх отриманих оцінок за всі профілі. КПІ проводиться в Навчально-виробничому комплексі інноваційних технологій навчання, інформатизації та внутрішнього моніторингу якості освіти університету в період екзаменаційних сесій наприкінці семестру (осіннього та весняного) згідно з розкладом.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму виробничої практики, конвертується з традиційної чотирибалльної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибалльна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «A» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «B» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «A», «B», «C», «D», «E» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали

мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма практики
- Силабус практики
- Методичні рекомендації до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи

11. Перелік практичних навичок для КПІ

1. Визначення та фіксація центрального співвідношення.
2. Зняття штучних коронок.
3. Фіксація коронок
4. Отримання анатомічних та функціональних відбитків різними відбитковими матеріалами.
5. Отримання моделей щелеп.
6. Препарування зубів під вкладки.
7. Препарування зубів під вініри.
8. Препарування зубів під штамповані металеві коронки.
9. Препарування зубів під металопластмасові коронки.
10. Препарування зубів під керамічні коронки.

12. Рекомендована література

Основна

1. Ортопедична стоматологія: підручник / М.М.Рожко, В.П.Неспрядько, І.В.Палійчук та ін.. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с.
2. М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін. Зубопротезна техніка : підручник - Київ, «Книга-плюс», 2016. – 604 с.
3. Іщенко П.В., Кльомін В.А., Качалов Р.Х., Лихота А.М. Військова ортопедична стоматологія. – К.: ВСВ «Медицина». -2018. -312с.
4. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Щерба В.В., Савчин В.Я. Протезування при повній втраті зубів. – Ужгород, 2013. ПРАТ видавництво «Закарпаття». – 222с.

Додаткова

1. Стоматологія: у 2 книгах. — Книга 1: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроєдова .. –К.: ВСВ «Медицина», 2012. – 872 с.
2. Чулак Л.Д., Шутурмінський В.Г. Клінічні та лабораторні етапи виготовлення зубних протезів. Одеса. Одеський мед. університет, 2009р., 318с
3. Макеєв В.Ф., Ступницький Р.М. Теоретичні основи ортопедичної стоматології (навчальний посібник). –Львів: ЛНМУ імені Данила Галицького, 2010, -394 с.
4. Фліс П.С., Банник Т.М.Техніка виготовлення знімних протезів.-К.: Медицина. – 2008. – 254.
5. Гітлан Є.М., Кроть М.К. Посібник з бюгельного протезування. – К.: Здоров'я, 2001. – 140с.

6. Гумецький Р.А., Рожко М.М., Завадка О.Є., Скрипніков П.М. Ускладнення місцевої анестезії у щелепно-лицевій ділянці: Посібник у 3 т. – Львів: Івано-Франківськ: Полтава: Видавничий дім «Наутілус», 2002. – 231 с.
7. Король М.Д., Коробейніков Л.С., Кіндій Д.Д., Ярковий В.В. Оджубейська О.Д. Тактика курації хворих у клініці ортопедичної стоматології. Полтава: Астрага, 2003 – 52 с.
8. Нідзельський М.Я. Механізми адаптації до стоматологічних протезів. – Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2003. – 116 с.
9. Біда В.І. Заміщення дефектів зубних рядів незнімними конструкціями зубних протезів. Лекція. – Київ, 2001. – 26с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Державний Експертний Центр МОЗ України <http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/>
2. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра ортопедичної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

« 1 » вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА З ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

«СЕСТРИНСЬКА СПРАВА» (ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ)

Рівень вищої: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна: «Стоматологія»

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти з спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вчену Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

Завідувач кафедри ортопедичної стоматології д. мед.н., професор Рожко П.Д., доцент, к.мед.н. Шахновський І.В., асистент Чередниченко А.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ортопедичної стоматології

Протокол № ____ від « ____ » 2024 р.

Завідувач кафедри _____ Павло РОЖКО

Погоджено із гарантом ОПП _____ Анатолій ГУЛЮК

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з стоматологічних дисципліні ОНМедУ . Протокол № ____ від « ____ » 2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з стоматологічних дисциплін ОНМедУ

_____ Володимир КРИКЛЯС

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від « ____ » 20 ____ р.

Завідувач кафедри _____

(підпись)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від « ____ » 20 ____ р.

Завідувач кафедри _____

(підпись)

(Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. Опис виробничої практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика виробничої практики
Загальна кількість:	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	<i>Денна форма навчання</i> <i>Обов'язкова освітня компонента</i>
Кредитів: 1	Спеціальність 221 «Стоматологія»	<i>Рік підготовки2(3*)</i>
Годин: 30	Рівень вищої освіти Другий (магістерський)	<i>Семестр IV(V*)</i>

2. Мета та завдання виробничої практики — компетентності, програмні результати навчання

Мета практики оволодіння на фантомах, моделях технікою виконання певних стоматологічних маніпуляцій, які використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами коронкової частини зуба, з частковою та повною адентією, для можливості їх подальшого застосування при лікуванні пацієнтів та формування спеціальних (фахових) компетентностей в клініці ортопедичної стоматології.

Завдання:

- підготовка здобувачів до роботи в клінічному стоматологічному кабінеті шляхом проходження стоматологічного обладнання, сучасних стоматологічних інструментів і матеріалів, правил роботи з ними; дезінфекції та стерилізації стоматологічного інструментарію;
- опанування знань про особливості застосування основних і допоміжних стоматологічних та звукотехнічних матеріалів;
- поглиблення знань про функціональну анатомію жувального апарату, його компоненти та їх взаємодію;
- поглиблення знань про функціональну анатомію оклюзійної поверхні зубів та оволодінню навикими їх моделювання;
- оволодіння знаннями про характеристику та ознаки фізіологічних та патологічних видів прикусу;
- оволодіння знаннями про оклюзію та артикуляцію нижньої щелепи;
- ознайомлення з послідовністю обстеження ортопедичних пацієнтів;
- знаннями про фізико-хімічні властивості різних видів відбіркових матеріалів;
- оволодіння методиками отримання відбитків й виготовлення гіпсовых моделей щелеп;
- оволодіння знаннями про різні види моделювальних матеріалів;
- ознайомлення з основними технологічними процесами виготовлення конструкцій незнімних та знімних зубних протезів;
- застосування знань з пропедевтики ортопедичної стоматології в процесі подальшого навчання ортопедичної стоматології і професійній діяльності.
- основних та допоміжних стоматологічних та зуботехнічних матеріалів.

Процес проходження практики спрямований на формування елементів таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія», у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК6. Навички використання інформаційних комунікаційних технологій

ЗК8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності(СК):

СК1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.

СК2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

СК3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

СК6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

СК8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

СК9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

СК16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛО.

СК18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

Програмні результати навчання(ПРН):

ПРН 1. Виділяти та ідентифіковати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2)

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

ПРН 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

У результаті проходження виробничої практики здобувач вищої освіти повинен:

- **Знати:** Термін «ортопедична стоматологія»- визначення, мета, завдання; організацію роботи ортопедичного відділення; анатомію, фізіологію зубошлепенного апарату; види та послідовність обстеження в клініці ортопедичної стоматології; діагноз, історія хвороби та правила її ведення; матеріалознавство в ортопедичній стоматології; показання та протипоказання до виготовлення різних видів незнімних та знімних протезів, та клініко-лабораторні етапи їх виготовлення

- **Вміти:** трактувати функціональну анатомію жувального апарату; визначати топографічну приналежність зубів; моделювати коронкову частину зубів, визначати послідовність обстеження пацієнтів та заповнення історії хвороби; визначати складові частини діагнозу; володіти технікою підбору відбиткової ложки; отримувати анатомічний відбиток та оцінювати відповідно вимогам; володіти технікою отримання гіпсовых моделей; трактувати основні клініко-лабораторні етапи виготовлення різних видів незнімних та знімних зубних протезів.

3. Зміст практики

Тема № 1. Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії.

Організація та структура ортопедичної стоматологічної допомоги населенню України. Організація та структура кабінету лікаря-стоматолога-ортопеда. Організація та структура зуботехнічної лабораторії, її підрозділи. Вимоги до вентиляції, освітлення та технічних характеристик кабінету (відділення) ортопедичної стоматології. Облікові та звітні статистичні форми в ортопедичній стоматології..

Тема № 2. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техніка, обладнання та інструментарій.

Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда. Інструменти для роботи лікаря-стоматолога-ортопеда. Вимоги до робочого місця зубного техніка. Зуботехнічний інструментарій. Основні небезпечні фактори, які можуть впливати на працівника при роботі в ортопедичному відділенні. Правила техніки безпеки..

Тема №3. Професійні обов'язки медичної сестри ортопедичного відділення. Дезінфекція і стерилізація.

Обов'язки медичної сестри стоматологічного відділення. Основи медичної етики та деонтології в стоматології. Опитування хворого та заповнення титульної сторінки амбулаторної картки стоматологічного хворого. Зубна формула (анatomічна, клінічна, міжнародна (за ВООЗ). Оформлення направлення у рентгенологічний кабінет з урахуванням методик рентгенографії зубів і щелеп, направлення у фізіотерапевтичний кабінет, довідку про санацію порожнини рота. Підготовка інструментарію для обстеження стоматологічного хворого. Контроль якості перед стерилізаційного очищення виробів медичного призначення (азопірамова та фенолфталейнова проби). Контроль стерилізації ортопедичного інструментарію. Обробка робочої поверхні стоматологічного столика лікаря, стоматологічних крісел, стоматологічних установок і обладнання.

Тема № 4. Техніка приготування та зберігання відбиткових матеріалів в ортопедичному відділенні.

Класифікація відбиткових матеріалів. Методика замішування відбитків різних відбиткових матеріалів. Правила дезінфекції відбитків. Правила зберігання.

Тема № 5. Техніка приготування та зберігання матеріалів для фіксації ортопедичних конструкцій.

Класифікація матеріалів для фіксації незнімних ортопедичних конструкцій. Правила зберігання цементів для фіксації. Техніка підготовки цементів для фіксації незнімних конструкцій.

4. Структура виробничої практики

Тема	Кількість годин		
	Усього	У тому числі	Практичні заняття
		СРЗ	
Тема № 1. Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії.	5	4	1
Тема № 2. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техніка, обладнання та інструментарій.	5	4	1
Тема № 3. Професійні обов'язки медичної сестри ортопедичного відділення. Дезінфекція і стерилізація.	6	4	2
Тема № 4. Техніка приготування та зберігання відбиткових матеріалів в ортопедичному відділенні.	6	4	2
Тема № 5. Техніка приготування та зберігання матеріалів для фіксації ортопедичних конструкцій.	6	4	2
КПІ	2		2
Усього годин	30	20	10

5. Теми лекційних/семінарських/ практичних/лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії.	4
2.	Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техніка, обладнання та інструментарій.	4
3.	Професійні обов'язки медичної сестри ортопедичного відділення. Дезінфекція і стерилізація.	4
4.	Техніка приготування та зберігання відбиткових матеріалів в ортопедичному відділенні.	4
5.	Техніка приготування та зберігання матеріалів для фіксації ортопедичних конструкцій.	4
	Всього	20

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<i>Підготовка до теми № 1. Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії.</i>	1
2.	<i>Підготовка до теми № 2. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техніка, обладнання та інструментарій.</i>	1
3.	<i>Підготовка до теми № 3. Професійні обов'язки медичної сестри ортопедичного відділення. Дезінфекція і стерилізація.</i>	2
4.	<i>Підготовка до теми № 4. Техніка приготування та зберігання відбиткових матеріалів в ортопедичному відділенні.</i>	2
5.	<i>Підготовка до теми № 5. Техніка приготування та зберігання матеріалів для фіксації ортопедичних конструкцій.</i>	2
6.	<i>Підготовка до КПІ</i>	2
	Всього	10

7. Методи навчання

Практичні заняття: ґрунтуються на попередньо підготовленому методичному матеріалі — наборі завдань різної складності для виконання їх здобувачами вищої освіти на занятті, засобах діагностики. Включає проведення контролю знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти, постановку загальної проблеми викладачем та її обговорення за участі здобувачів вищої освіти, виконання завдань з їхнім обговоренням.

Самостійна робота: опрацювання навчального матеріалу, підготовка до практичних занять. Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами.

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т. ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, оцінювання уміння формулювати і відстоювати свою позицію, оцінювання активності на занятті, оцінювання виконання практичних навичок. На останньому занятті розраховується поточна успішність — середній поточний бал (середнє арифметичне всіх поточних оцінок за традиційною шкалою, округлене до двох знаків після коми).

Підсумковий контроль: КПІ.

Оцінювання поточної виробничої діяльності на практичному занятті : усне опитування, оцінювання уміння формулювати і відстоювати свою позицію, оцінювання активності на занятті, оцінювання виконання практичних навичок.

Критерії оцінювання на практичному занятті за національною шкалою:

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
Добре «4»	Здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок.

Задовільно «3»	Здобувач загалом опанував теоретичні знання виробничої теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок
Незадовільно «2»	Здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

До КПІ допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги виробничої програми з практики, не мають академічної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з практики становить не менше 3,00.

Оцінювання результатів практики здобувачів під час підсумкового контролю – комплексного практичного іспиту(КПІ).

Методика проведення підсумкового контролю у формі КПІ є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм. Кількість практичних навичок, які виносяться на КПІ, відповідає кількості профілів виробничої практики на відповідному курсі за відповідною ОПП .

Оцінювання здобувача проводиться за чек-листом. Під час КПІ, здобувач отримує білет, а екзаменатори використовують чек - лист до відповідного білету з еталонними відповідями та визначають, які обов'язкові складові відповіді було виконано або не виконано здобувачем.

Кожному пункту алгоритму, залежно від складності, присвоюється певна кількість балів. Питома вага (кількість балів) кожного пункту може бути різною - залежно від кількості пунктів та складності виконання конкретного пункту. Деякі сценарії можуть мати критичні точки, при невиконанні яких завдання вважається невиконаним. При формуванні пунктів чек-листа повинні бути виключені двоякість розуміння.

При виконанні здобувачем певних дій, він може отримати "мінус бали", а саме:

№	Критерій оцінювання	Бал
1.	Нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
2.	Друга нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
3.	Третя нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	-5
4.	Четверта нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
5.	Більше 4-х нерегламентованих дій	- 20
6.	Небезпечна дія (яка неминуче приведе до погіршення стану пацієнта)	- 20
7.	Неприпустима поведінка	- 20
8.	Пошкодження симуляційного обладнання або інвентаря	- 20

Максимальна оцінка за виконання завдання на одній станції становить 100 балів. КПІ вважається складеним, якщо здобувач набрав не менше 60% від максимальної кількості балів на кожній станції.

Загальна оцінка за КПІ складається як середньо арифметична всіх отриманих оцінок за всі профілі. КПІ проводиться в Навчально-виробничому комплексі інноваційних

технологій навчання, інформатизації та внутрішнього моніторингу якості освіти університету в період екзаменаційних сесій наприкінці семестру (осіннього та весняного) згідно з розкладом.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму виробничої практики, конвертується з традиційної чотирибалльної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибалльна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «A» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «B» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «A», «B», «C», «D», «E» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з практики, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з практики, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з практики та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма виробничої практики
- Силабус виробничої практики
- Методичні рекомендації до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Підготовка стоматологічної установки, робочого місця, обладнання лікаря стоматолога-ортопеда на стоматологічному прийомі.
2. Підбір стандартних відбиткових ложок на верхню та нижню щелепи.
3. Замішування альгінатних відбиткових матеріалів та розашування в відбитковій ложці.
4. Замішування силіконових відбиткових матеріалів та розашування в відбитковій ложці.
5. Отримання анатомічного відбитку з верхньої щелепи.
6. Отримання анатомічного відбитку з нижньої щелепи.
7. Правила дезінфекції та зберігання відбитків.
8. Отримання гіпсовых моделей щелеп з відбитків, отриманих різними відбитковими матеріалами.
9. Правила замішування цементів для фіксації незнімних конструкцій.
10. Підготовка незнімних конструкцій перед фіксацією.

12. Рекомендована література

Основна

1. Матеріалознавство в стоматології: навчальний посібник / [Король Д.М., Король М.Д., Оджубейська О.Д. та ін.]; за заг. ред. Короля Д.М. – Вінниця: Нова книга, 2019. – 400с.
2. Пропедевтика ортопедичної стоматології : підручник / П. С. Фліс, Г. П. Леоненко, І. А. Шинчуковський та ін. ; за ред. П.С. Фліса. — 2-ге вид. — Київ : Медицина, 2020. — 328 с
3. Ортопедична стоматологія: підручник / М.М.Рожко, В.П.Неспрядько, І.В.Палійчук та ін.. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с.
4. М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін. Зубопротезна техніка : підручник - Київ, «Книга-плюс», 2016. – 604 с.

Додаткова

1. Пропедевтика ортопедичної стоматології: підручник [Король Д.М., Король М.Д., Нідзельський М.Я. та ін.]; за заг. ред. Короля Д.М. - Вінниця: Нова Книга, 2019. – 328 с.
2. Стоматологія: у 2 книгах. — Книга 1: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроєдова .. –К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 992 с.
3. Чулак Л.Д., Шутурмінський В.Г. Клінічні та лабораторні етапи виготовлення зубних протезів. Одеса. Одеський мед. університет, 2009р., 318с.
4. Фліс П.С., Банник Т.М.Техніка виготовлення знімних протезів.-К.: Медицина. – 2008. – 254.
5. Гітлан Є.М., Кроть М.К. Посібник з бюгельного протезування. – К.: Здоров'я, 2001. – 140с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Державний Експертний Центр МОЗ України <http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/>
2. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>